

Lehdistötiedote 26.6.1998

Suomesta puuttuu yksityisten palveluiden työpaikkoja

Palkansaajien tutkimuslaitos on julkaissut tutkija, VTT Seija Ilmakunnaksen tutkimuksen "Yksityisten palveluiden toimintaedellytykset ja työllisyys". Tutkimus on toteutettu työministeriön ja Euroopan sosiaalirahaston tukemana työelämän muutosten ennakointihankkeena.

Tutkimuksessa on selvitetty yksityisen palvelusektorin kokoa ja rakennetta Suomessa, viime vuosikymmenten kehitystä sekä yksityisten ja julkisten palveluiden välistä vuorovaikutusta. Tutkimus sisältää myös kansainvälisen vertailun teollisuusmaiden välisestä eroista palvelusektorin työllisyydessä.

Yksityisten palveluiden osuus työllisyydestä oli 36,3 prosenttia ja arvonlisäyksestä 33,5 prosenttia Suomessa vuonna 1996. Julkisten palveluiden osuus työllisyydestä oli 28,5 prosenttia ja arvonlisäyksestä 21,3. Vuosina 1975–1996 koko palvelusektorin työllisyysosuus on Suomessa kohonnut noin 50 prosentista 65 prosenttiin.

Lisätietoja: Seija Ilmakunnas

Yksityiset palvelut työllistävät vähiten Suomessa, eniten Yhdysvalloissa

Tutkimuksen mukaan Suomesta puuttuu yksityisen palvelusektorin työpaikkoja verrattuna muihin teollisuusmaihin. Karkeasti arvioiden jälkeensä jääneisyyttä on enemmän kotitalouksille suunnatuissa kuluttajapalveluissa kuin liike-elämälle suunnatuissa tuottajapalveluissa. Tämän vuoksi kuluttajapalveluiden työllisyyden edistäminen elinkeinopoliittisin toimin olisi perusteltua.

Yksityisten palvelujen työllisyysosuus vaihtelee Pohjoismaiden noin 36 prosentista Yhdysvaltojen lähes 60 prosenttiin. Julkisten palveluiden työllisyysosuus on teollisuusmaista korkein Ruotsissa ja muissa Pohjoismaissa.

Suhteessa työikäisen väestön määrään, yksityiset palvelut työllistävät vähiten Suomessa (20,9 työpaikkaa 100 työikäistä kohti) ja eniten Yhdysvalloissa (40,7 työpaikkaa 100 työikäistä kohti). Liikenteen ja liike-elämän palveluiden kohdalla teollisuusmaiden väliset erot eivät ole kovin suuria, joskin Yhdysvalloissa näiden palveluiden osuus työllisyydestä on selvästi muita maita korkeampi. Kaupan sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnan sekä yksityisten terveydenhuolto-, sosiaali- ja henkilökohtaisten palveluiden osuus työllisyydestä on teollisuusmaista alhaisin Suomessa. Viime mainituissa palveluissa erot teollisuusmaiden välillä ovat suurimmat.

Kansainväliseen vertailuun perustuva analyysi tukee tutkimuksen mukaan käsitystä siitä, että kireällä verotuksella on haitallinen vaikutus yksityisiin palveluihin. Tutki-

muksessa hyödykeverojen ja sosiaalivakuutusmaksujen vaikutus osoittautui tuloverotuksen vaikutusta merkittävämmäksi yksityisten palvelujen toimintaedellytysten ja työllisyyden kannalta.

Palveluilla on vahvasti paikallinen luonne Suomessa

Tutkimuksessa on tarkasteltu yksityisten palveluiden toimintaedellytyksiä myös yhteydessä julkisten palvelujen laajuuteen. Palveluilla on yleensäkin vahvasti paikallinen luonne, koska niiden tuotanto ja kulutus tapahtuvat samaan aikaan, samassa paikassa. Harvaan asutussa maassa korostuvat siten palveluiden alueelliset toimintaedellytykset, koska alueelliset erot ovat muutoinkin suuria ja saattavat tulevaisuudessa edelleen kasvaa.

Kaupungistumiskehitys voi jatkossakin parantaa yksityisten palveluiden toimintaedellytyksiä. Suhteessa työikäisen väestön määrään, yksityisten palveluiden työpaikkoja on Suomessa selvästi enemmän kaupunkimaisissa kunnissa kuin maaseutukunnissa. Palvelualueiden työpaikkoja on yli 43 sataa työikäistä kohti kaupungeissa, kun taas maaseutumaisissa kunnissa vain runsaat 20. Yksityiset palvelut ovatkin tutkimuksen mukaan se palvelutoimintojen osa-alue, joka selittää parhaiten palveluiden korkeamman työllisyysosuuden kaupunkimaisissa kunnissa. Toisin sanoen, yksityiset palvelut ovat kaupunkimaisissa kunnissa julkisia palveluja merkittävämpi työllistäjä.

Maaseutumaisissa kunnissa tilanne on päinvastainen.

Elintason nousu parantaa yksityisten palveluiden toimintaedellytyksiä

Usein kannetaan huolta palveluiden kallistumisesta suhteessa tavaratuotantoon. Elintason kohoaminen kuitenkin lisää yksityisten palveluiden toimintaedellytyksiä, koska niiden tulojousto on suuri. Tuottavuuden nopea kohoaminen tavaratuotannossa tekee tavaroista halvempia, mutta myös lisää kuluttajien reaalista ostovoimaa palveluihin. Halpenevilla tavaroilla on siten positiivinen tuloaikutus palveluiden kulutukseen. ■

Julkaisu

Seija Ilmakunnas:

Yksityisten palveluiden toimintaedellytykset ja työllisyys

Palkansaajien tutkimuslaitos

Tutkimuksia 72, Helsinki 1998.

ISBN 952-5071-23-5

Tilaukset

Irmeli Honka

puh. (09) 2535 7338, fax (09) 2535 7332

e-mail: Irmeli.Honka@labour.fi

Tilaushinta: 80 mk